

AIVOT

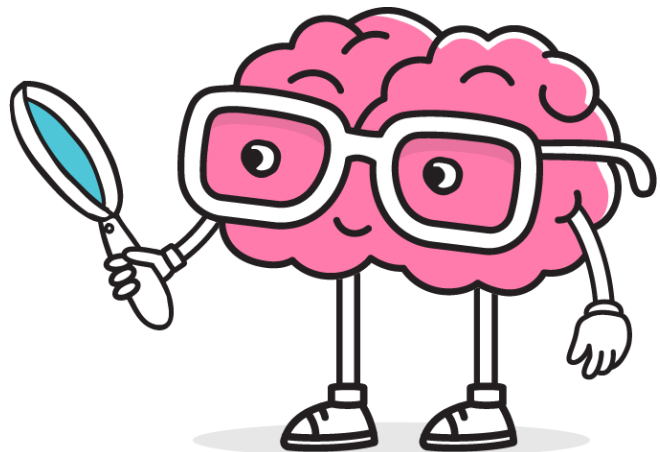
YHDESSÄ KÄYTTÖÖN

Käsitekortit - Lähiympäristö

4. LUOKKA

Jaksoon liittyvät tulostettavat käsitekortit ovat tässä tiedostossa. Käsitekortteja voi hyödyntää kokonaisuuksien selittämisen tukena sekä käsitteiden opettelussa ja kertauksessa.

Käsitekortit ovat tehneet Riikka Heikkinen ja Susa Mäki-Kivistö.

liikennesäännöt

Lakeja ja rajoituksia, joita pitää noudattaa. Liikennesäännöt varmistavat, että liikenne sujuu turvallisesti.

liikennemerkki

Tien varrella oleva kyltti, joka ohjaa ja neuvoo liikenteessä kulkemista.

jalankulkija

Ihminen, joka kulkee liikenteessä jalkaisin esim. kävellen. Jalankulkijoita ovat myös rullaluistelija ja potkulautailija.

suojatie

Valkoisilla viivoilla merkitty kohta, josta jalankulkijat ja pyöräilijät voivat ylittää tien.

risteys

Paikka, jossa kaksi tai useampi tie kulkee toistensa poikki.

pesintä

Pesintä eli pesiminen tarkoittaa pesän rakentamista, pesässä elämistä ja poikasten kasvattamista. Lintujen pesintäaika on yleensä huhtikuusta heinäkuuhun.

rauhoitettu kasvi

Kasvi, jota ei saa poimia, siirtää juurineen tai vahingoittaa.

luonnonsuojelualue

Luonnonpuisto, puisto tai muu alue, jonka käyttöä on rajoitettu luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

juuri

Kasvin maanalainen osa, jonka avulla kasvi kiinnittyy maahan, saa ravinteita ja vettä. Juuri toimii kasvin ravintovarastona ja kasvit talvehtivat juurien avulla.

varsi

Kasvin maanpäällinen osa, jonka avulla kasvi pysyy pystyssä ja kurkottaa valoon. Varren tehtävänä on veden ja ravinteiden kuljetus.

kukka

Kasvin osa, jonka avulla kasvi lisääntyy ja jossa kehittyy kasvin hedelmä.

pölytys

Liittyy siemenkasvien lisääntymiseen. Pölytys voi tapahtua esim. tuulen, hyönteisten tai lintujen välittämänä.

lehti

Kasvinosa, jossa yhteyttäminen pääosin tapahtuu. Lehti kerää auringonvaloa.

yhteyttäminen

Kasvi muuttaa vettä ja ilman hiilidioksidia sokeriksi ja hapeksi auringon valon avulla. Yhteyttämisessä syntyy sokeria, jota kasvi käyttää kasvuunsa. Yhteyttämisessä syntynyt happi vapautuu ilmaan.

maaperä

Maan pintakerros, joka on kallioperän päällä. Esim. hiekka, sora, moreeni ja multa.

talousmetsä

Puuviljelmää, joissa ihmiset kasvattavat puuta myytäväksi. Talousmetsässä on usein vain yhtä puulajia ja tämän takia muitakin kasvilajeja on vähemmän. Puut ovat usein samanikäisiä ja ne on istutettu suoriin riveihin.

luonnontilainen metsä

Metsästä löytyy eri-ikäisiä puita. Kuolleet puut jäävät makaamaan metsiin ja tarjoavat ravintoa sekä suojaa monille eliöille. Siksi siellä viihtyy suuri määrä eläin- ja kasvilajeja.

kuiva kangasmetsä

Esiintyy alueilla, joilla maaperä on hiekkaa ja soraa. Kuiva kangasmetsä on valoisa, sillä puita ei ole kovin tiheästi. Yleisin puu on mänty. Metsän opaskasvi on puolukka.

tuore kangasmetsä

Sijaitsee alueella, jossa maaperä on hyvin vettä sitovaa hienoa hiekkaa ja erikokoisia kiviä. Lajisto on runsasta, koska maaperä on ravinteikasta. Tuoreen kangasmetsän yleisin puu on kuusi, mikä tekee metsästä varjoisan. Metsän opaskasvi on mustikka.

lehto

Sijaitsee Suomen eteläosissa alueilla, joissa maa on ravinteikasta multa. Lehdossa viihtyy paljon erilaisia kasvi- ja eläinlajeja. Yleisimpiä puita ovat lehtipuut, kuten koivu, haapa ja vaahtera. Lehdon opaskasvit ovat sini- ja valkovuokko.

SUO

Vetinen alue, jossa maanpintaa peittää
pehmeä turvekerros

turve

Eloperäinen maalaji. Turvetta syntyy,
kun suokasvit kuolevat, mutta eivät
maadu kokonaan. Turvetta syntyy
erittäin hitaasti.

räme

Suo, jossa kasvaa puita esim. mäntyjä.
Rämeelle ominaisia varpukasveja ovat
suopursu, juolukka ja vaivaiskoivu.

korpi

Suo, jossa kasvaa puita, esim. kuusia ja
hieskoivuja. Korvessa voi olla myös
tuoreen kangasmetsän tai lehdon
kasveja kuten saniaista ja
peltokortetta.

avosuo

Suo, jossa ei yleensä ole puita. Avosuot ovat kosteampia kuin räme ja korpi.

neva

Avosuo, jossa kasvaa paljon heiniä. Nevoilla kasvavia varpukasveja ovat lakka ja karpalo.

letto

Ravinteikas suo, jossa kasvaa runsaasti ruohokasveja. Letoissa kasvaa esimerkiksi mesiangervoa ja lettovillaa.

raaka-aine

Aine, joka löytyy tai kasvaa luonnossa. Raaka-aineesta valmistetaan materiaaleja.

kierrättäminen

Tavaraa ei heitetä roskeen, vaan se käytetään uudelleen. Esimerkiksi paperia, pahvia, metallia, lasia ja muovia voidaan kierrättää.

biojäte

Jäte, joka on syntynyt kasveista tai eläimistä esim. ruuantähteet. Biojätteestä tehdään multaa.

ongelmajäte

Jäte, joka voi olla vaarallista terveydelle tai ympäristölle, esim. isot akut, maalit, kemikaalit ja vanhentuneet lääkkeet.

sekajäte

Jäte, jota ei voi kierrättää. Sekajäte useimmiten poltetaan.

